

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИКОНКОМУ СЕЛИЩНОЇ РАДИ ПО ВИКОНАННЮ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ

**АНДРЕЄВА Ольга Борисівна - кандидат юридичних наук, доцент
Харківського національного університету внутрішніх справ**

УДК 346.51

Стаття посвячена освещению сущности и содержания организационно-правовой деятельности исполкома сельских советов по выполнению местного бюджета. На основании проведенного анализа состояния законодательства сформулировано предложения относительно усовершенствования организационно-правовой бюджетной деятельности поселковых советов рекреационных территорий.

Ключові слова: бюджетні повноваження, місцеві податки та збори, бюджетна діяльність, селищні ради.

З утворенням нової суверенної держави, зміною засад економічного життя в Україні, наданням широких повноважень органам місцевого самоврядування, зокрема селищним радам, трансформується фінансова система, і в рамках цих перетворень великі зміни відбуваються у фінансово-правовому регулюванні грошових відносин, що виникають у процесі бюджетної діяльності. Формується нова національна правова система

У формулюванні висновків і пропозицій щодо організаційно-правової діяльності виконкому селищних рад по виконанню місцевого бюджету базою є праці провідних науковців як радянського, так і сучасного періоду — В.Б. Авер'янова, В.І. Андрєйцева, О.Ф. Андрійко, С.С.Алексєєва, О.М. Бандурки, В.М. Гарашука, А.П. Гетьмана, та інших дослідників місцевих фінансів, міжбюджетних відносин та місцевого самоврядування. Віддаючи на-

лежне їх науковим напрацюванням з даної проблематики, слід зауважити, що існує потреба у її подальшому вивченні, оскільки комплексного правового дослідження організаційно-правової бюджетної діяльності селищних рад в Україні не проводилося. Саме тому метою статті є подальша теоретична розробка сутності саме організаційно-правової бюджетної діяльності селищних рад в Україні.

Найважливішим завданням виконання бюджету є забезпечення повного і своєчасного надходження податків та інших платежів у цілому та по кожному з джерел зокрема, а також фінансування заходів у межах затверджених бюджетом сум і протягом того бюджетного року, на який затверджено відповідний селищний бюджет.

Виконати бюджет – це зібрати доходи, мінімальна сума яких встановлена в законі про державний чи місцевий бюджет (перевиконати встановлений об'єм – це добре, а недовиконання – це збільшення дефіциту), та профінансувати видатки (покривати видатки можна, не перевищуючи їх граничний об'єм, бо фінансування понад встановлену межу – це збільшувати дефіцит, підвищувати розмір видатків на певні заходи – це неодмінно зменшувати витрати на будь-які інші видатки, але ж в бюджет внесені першочергові, пріоритетні витрати) [1, с.181].

Відповідно до статті 143 Конституції України [2] та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [3], органи місцевого самоврядування в селах, селищах,

містах, районах у містах (у разі їхнього створення) самостійно розробляють, затверджують і виконують відповідні місцеві бюджети. Районні та обласні ради затверджують районні та обласні бюджети, які формуються з коштів Державного бюджету для їх відповідного розподілу між територіальними громадами або для виконання спільних проектів та з коштів, залучених на договірних засадах з місцевих бюджетів для реалізації спільних соціально-економічних та культурних програм, контролюють їхнє виконання. Складання і виконання районних і обласних бюджетів здійснюють відповідні державні адміністрації, тобто забезпечують надходження всіх передбачених бюджетом доходів та ефективне витрачання бюджетних коштів.

У разі, коли в ході виконання бюджету рівень дефіциту бюджету перевищує встановлений або виникає значне зниження надходжень від доходних джерел, місцеві ради за пропозицією виконавчих органів відповідних рад приймають рішення про запровадження пропорційного скорочення затверджених бюджетних видатків щомісячно по всіх статтях бюджету (крім захищених статей, перелік яких визначається відповідною радою) до кінця бюджетного року.

Вільний залишок коштів бюджету, що утворився на початок поточного бюджетного року, доходи бюджету, додатково одержані в процесі виконання бюджету, суми перевищення доходів над видатками, що утворилися в результаті збільшення надходження до бюджетів чи економії по видатках, не підлягають вилученню органами державної виконавчої влади вищого рівня.

Рішення про використання вільних бюджетних коштів приймає відповідний орган державної виконавчої влади та місцевого самоврядування з наступним затвердженням цих рішень відповідними радами.

Спосіб організації касового виконання місцевих бюджетів значною мірою впливає на ефективність використання бюджетних фінансових ресурсів.

Організація касового виконання місцевих бюджетів, як складова найважливішої стадії бюджетного процесу – його виконан-

ня, є важливою складовою успішності та ефективності управління місцевим господарством.

Сьогодні відомі декілька систем касового виконання селищного бюджету, а саме: казначейська, банківська та змішана.

З прийняттям Указу Президента України «Про Положення про Державну казначейську службу України» [4] учасником процесу виконання бюджетів стає і цей державний орган. У відповідності до зазначеного указу, до завдань Державного казначейства України віднесено наступні:

а) зводить та складає звітність про виконання державного, місцевих і зведеного бюджетів та подає звітність органам законодавчої і виконавчої влади в обсязі та строки, визначені бюджетним законодавством. Складає та подає відповідним місцевим фінансовим органам звітність про виконання місцевих бюджетів;

б) веде бухгалтерський облік усіх операцій з виконання державного та місцевих бюджетів;

в) здійснює розподіл коштів між державним бюджетом, бюджетами Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, а також між місцевими бюджетами відповідно до нормативів відрахувань, визначених бюджетним законодавством, і перерахування розподілених коштів за належністю;

г) проводить взаємні розрахунки між державним бюджетом та бюджетами Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, а також між місцевими бюджетами у порядку, встановленому законодавством;

д) розробляє нормативно-методичні документи з питань бухгалтерського обліку, звітності та організації виконання бюджетів усіх рівнів, які є обов'язковими для всіх підприємств, установ та організацій, які використовують бюджетні кошти і кошти державних позабюджетних фондів, та виконує інші повноваження.

Касове виконання селищних бюджетів в Україні здійснюється установами Національного банку України та уповноваженими комерційними банками з правом касового обслуговування коштів Державного

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена висвітленню сутності та змісту організаційно-правової діяльності виконкому селищних рад по виконанню місцевого бюджету. На підставі проведеного аналізу стану законодавства сформульовано пропозиції щодо удосконалення організаційно-правової бюджетної діяльності селищних рад рекреаційних територій.

SUMMARY

The article is devoted illumination of essence and maintenance of organizaciyno-pravovoy activity of executive committee of settlement councils of implementation of local budget. On the basis of the conducted analysis of the state legislations are formulated suggestion in relation to the improvement of organizaciyno-pravovoy budgetary activity of settlement advices of rekreaciynikh territories.

бюджету України. Поряд з тим, сьогодні відчуваються поступ і пошук у напрямку реформування способу організації касового виконання місцевих бюджетів у напрямку переходу від фактично банківської системи касового виконання місцевих бюджетів до казначейської. Сьогодні казначейська система виконання Державного бюджету передбачає акумулювання всіх коштів Державного бюджету на рахунках, що відкриваються в установах банків на ім'я органів Державного казначейства. Зазначені рахунки діють в єдиному режимі, створюючи таким чином загальнодержавну систему єдиного казначейського рахунку. Органи Державної казначейської служби безпосередньо здійснюють платежі на користь суб'єктів господарської діяльності, інших підприємств, організацій та установ, які виконали роботи чи надали послуги розпорядникам бюджетних коштів. Для забезпечення обліку коштів, виділених їх розпорядникам відповідно до Закону про Державний бюджет України на відповідний рік, в органах Державної казначейської служби на ім'я зазначених розпорядників відкриваються реєстраційні рахунки.

З метою врегулювання правовідносин, пов'язаних із виконанням Державного бюджету, органи Державної казначейської служби укладають договори з розпорядниками бюджетних коштів, на підставі яких

здійснюють їх розрахункове обслуговування відповідно до встановлених лімітів та затвердженого кошторису доходів і видатків.

З огляду на викладене варто зазначити, що реалізація заходів концепції реформування місцевих бюджетів, внесення змін до Бюджетного кодексу України сприятимуть проведенню послідовної політики у сфері реформування місцевих бюджетів, забезпеченню стійкої дохідної бази селищних бюджетів, підвищенню ступеня їх фінансової незалежності, результативності, ефективності та прозорості використання бюджетних коштів, ефективного вирішення питань соціально-економічного розвитку регіонів.

Література

1. Фінансове право : підручник /- Є. О. Алісов, Л. К. Воронова, С. Т. Кадьяченко та ін. ; кер. авт. кол. Л. К. Воронова. – Х. : Консум, 1998. – 496 с.
2. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
3. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс] : закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР. – Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
4. Про Положення про Державну казначейську службу України [Електронний ресурс] : указ Президента України від 12 груд. 2011 р. № 460/2011– Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/460/2011>.